

[Jørgen Otsen.]

dem kun er en Skueret, og det kan jo ikke være Mening.

Axel Christensen: Det Lovforslag, der her foreligger til Behandling, har til Formaal at støtte dansk Erhvervsliv saavel inden for Industri som Haandværk, og det vil vi fra mit Partis Side gerne medvirke til. De Oplysninger om den tidligere Udlaansvirksomhed, som ledsager Forslaget, er jo som ved tidligere Lejligheder bygget over det samlede Udlaan fra 1928 til Dato, altsaa nu over et Tidsrum af 20 Aar. Jeg skal ikke underkende, at det kan have nogen Interesse med en Oversigt, der gaar saa langt tilbage, men naar jeg i Dag skal bedømme Lovens Virkninger, vil jeg navnlig holde mig til den Udlaansvirksomhed, som er foregaaet i den sidste Periode, de sidste 2 Aar, Loven har virket. Om disse to Aar kan man vist sige, at det har været en Periode, hvor der ikke i saa høj Grad har været Brug for, at Staten stillede Pengemidler til Raadighed til Driftskapital. Den rigelige Pengeomsætning har baade for Haandværk og Industri bidraget til, at Laanebegæret over for Erhvervenes Laanefond ikke har været saa stort som tidligere.

Storindustrien har ikke megen Brug for denne Lov, men anderledes er det for mange smaa Industrier, som ofte nok kunde have nødig at faa Del i de Laanemidler, som denne Lov anviser, men som egentlig kun er blevet en Skueret for dem. Forholdet er nemlig det, at naar man i Handelsministeriet skal tage Stilling til en Ansøgning fra en industriel Virksomhed, lader man Industriraadets Indstilling være afgørende for, om man i det paagældende Tilfælde kan yde Laan til den paagældende eller ikke. Jeg har det Indtryk, at man fra Industriraadet næsten altid modsætter sig, at disse Laan bliver ydet. Jeg har Eksempler paa, at man i Industriraadet kan tillade sig at sætte sig, som man siger, paa saadan en Laanesag i en urimelig lang Tid for saa endelig at svare afvisende og fraraade, at der ydes nogen finansiel Støtte, og det siger sig selv, at en saadan Fremgangsmaade gennem mange Aar nok skal faa den Virkning, at Ansøgerne afholder sig fra at foretage Henvendelse, og det er efter min Mening faktisk ogsaa haabløst for dem.

Jeg vil derfor henstille til den højtærede Handelsminister, at han har sin Opmærksomhed henvendt paa disse Forhold. Der er ikke megen Mening i, at naar en mindre industridrivende søger om et beskedent Laan, enten det nu er et Landvindingslaan eller et almindeligt Driftsmaal, og vi her fra

Rigsdagen igennem Loven har vist vor Vilje til at støtte, skal alle Bestræbelser være omsonst, saa at vedkommende til sidst maa finde en anden Udvej. Jeg synes i hvert Fald ikke, det stemmer med Lovens Formaal. Jeg vil derfor henstille, at de smaa industridrivendes Laan behandles paa en mere imødekommende Maade end hidtil.

Om Laan til Haandværket vil jeg gerne sige, at de sidste 2 Aars Udlaansvirksomhed, som kun har udgjort 228 000 Kr., ikke er imponerende. Jeg har den Ære at være Medlem af det Udvalg, som foretager Indstillinger til Ministeriet angaaende Laanenes Ydelse og Størrelse, og jeg kan oplyse, at medens Industriens Folk som lige omtalt som Regel ikke giver Laan til mindre Virksomheder, er Forholdet anderledes for Haandværkets Vedkommende. Vi er ikke fra Haandværkets Side saa snæversynede over for konkurrerende Virksomheder; vi medvirker gerne til, at Udvidelser og Forbedringer kan foretages ved Hjælp af Driftsmaal. Men selvfølgelig begrænses Lovens Virkninger ved, at der gaar saa urimelig lang Tid med at faa en Laanesag ført igennem, at de paagældende Haandværkere ofte maa søge andre Udveje for at faa Beløbene skaffet til Veje. Efterhaanden er det almindelig bekendt i Haandværkerkredse — der er heller ingen Grund til her at lægge Skjul paa det —, at det ofte er haabløst at ansøge om disse Laan, og derfor er Efterspørgselen saa lille som den faktisk er. At Loven ikke kommer til Anvendelse i den Udstrækning, som det har været Rigsdagens Hensigt, synes jeg i hvert Fald er beklageligt.

En anden Side af Sagen er den Sikkerhedsstillelse, som kræves, og som i høj Grad hviler paa Ejendomsskyldvurderingen som Værdimaaler for Ydelsen af mange af disse Laan. Her staar vi over for det Forhold, at f. Eks. mange smaa Haandværksvirksomheders Ejendomme er ansat temmeligt lavt i Ejendomsskyld. Det er ikke ualmindeligt, at den egentlige Værdi af en saadan Virksomhed ligger paa det dobbelte af Ejendomsskyldsbeløbet. Man hylder imidlertid i høj Grad det Princip i Ministeriet at regne med Ejendomsskylden som Værdimaaler plus det Beløb, som Maskinernes Realisationsværdi beregnes til, og dermed naar man ikke altid et Resultat, som kan tilfredsstille Laantageren i Retning af at yde ham det Laan, han virkelig behøver til Konsolidering eller Forbedring af sin Virksomhed.

Vi har derfor inden for Haandværkerkredse i de senere Aar arbejdet med Spørgsmaal om at lade Haandværkernes Organisationer gaa ind for at yde en supplerende